

**ZAVRŠNI ISPIT 2011/2012
ELESUS**

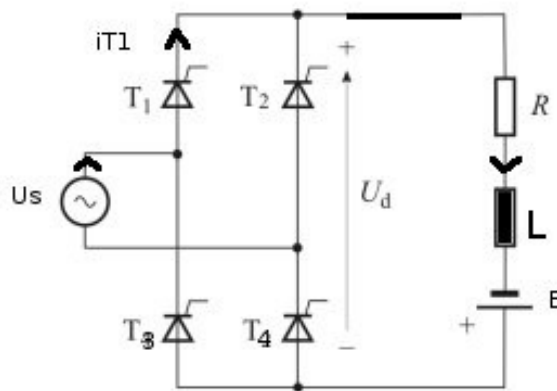
by: DOCX

1. Dizalica, s prihvatnicom mase $m_p=1t$, diže teret mase $m_t=10t$. Maksimalna brzina dizanja tereta iznosi $v=60m/min$, koja se postiže uz brzinu vrtnje motora od $n=1829 o/min$. Teret se diže na visinu od $n=30m$. Vrijeme ubrzanja(usporenja), prilikom dizanja tereta, od brzine $v=0 m/min$ do brzine $v=60 m/min$ (kod usporenja od $v= 60 m/min$ do $v= 0 m/min$) iznosi $t=10s$. Stupanj iskorištenja pogona $\eta=0.8$. Treba odrediti ukupni moment motora prilikom dizanja tereta za slučaj:

- a) ubrzanja (prilikom dizanja tereta) od $v= 0 m/min$ do $v= 60 m/min$
- b) dizanja tereta konstantnim iznosom $v= 60 m/min$
- c) usporenja od $v= 60 m/min$ do $v= 0 m/min$

Odredite vrijeme za dizanje tereta, nacrtajte kvalitativni graf i nacrtajte vremenske dijagrame za brzinu dizanja tereta, snagu i moment motora. Ukupni moment inercije pogona je $J_u=3kgm^2$.

2. Zadan je punoupravljivi usmjerivač u mosnom spoju RLE prema slici. Za vrijednost elemenata $R= 5 \Omega$, $E=70 V$, i $\Omega L \gg R$ te efektivna vrijednost napona $U_{s,ef}= 230V$. Izračunajte kut upravljanja α potreban da bi trošilo davalo $750 W$ snage. Izračunajte snagu koja se disipira na otporniku R . Nacrtajte valne oblike struje i napon trošila za izračunati kut upravljanja.

3. Zadan je jednofazni izmjenjivač u mosnom spoju s kvazipravokutnom modulacijom širine impulsa. Induktivitet trošila $L=20 mH$, otpor trošila $R=20 \Omega$, napon izvora $U_{DC}=150 V$. Izračunajte radnu snagu predanu trošilu do uključivo 7. harmonika uz kut upravljanja $\delta= 30^\circ$. Kut δ je polovina trajanja nule ($2 \delta=60^\circ$). Skicirajte valni oblik napona i struje trošila.

4. Istosmjerni nezavisno uzbušeni motor ima sljedeće podatke $P_n = 10 \text{ kW}$, $U_n = 220 \text{ V}$, $I_n = 47.5 \text{ A}$, $n_n = 390 \text{ o/min}$. $R_n = 0.2 \Omega$ podiže teret momenta $M_t = 0.5 M_n$ brzinom $n = 0.3 n_n$. Odrediti faktor vođenja D_1 sklopke prikazane na slici u slučaju bipolarne modulacije širine impulsa. Odrediti brzinu spuštanja tereta iznosa $M_t = 0.7 M_n$, uz faktor vođenja $D_1 = 0.2$. Skicirajte vanjsku karakteristiku motora i tereta. Na slici označite radnu točku dizanja i spuštanja. Izračunajte koju snagu pretvarač predaje izvoru U_{DC} prilikom spuštanja tereta. Napon istosmjernog izvora iznosi $U_{DC} = 250 \text{ V}$. Nacrtajte valne oblike struje i napona prilikom dizanja i spuštanja tereta.

